

Betreft: opvolging aanbevelingen onderzoek subsidiebeleid

Op 1 oktober 2015 heeft de gemeenteraad van Purmerend de aanbevelingen overgenomen uit het rapport van de rekenkamercommissie Purmerend over subsidiebeleid.

De rekenkamercommissie heeft in haar onderzoek gekeken naar de effectiviteit en transparantie van de inzet van de subsidiegelden die op basis van de doelstellingen van het maatschappelijk beleidskader worden verstrekt. Het rapport bestrijkt de periode 2011-ontwikkeling en vaststelling van het beleid- tot en met begin 2014.

Deze evaluatie heeft als doel de gemeenteraad te informeren over de manier waarop door het college invulling is gegeven aan de aanbevelingen.

Beemster

Omdat het onderzoek uit 2015 uitgevoerd is in de tijd dat de rekenkamercommissie nog geen samenwerking had met de gemeente Beemster, is de evaluatie ook primair gericht op het subsidiebeleid van Purmerend. Echter, doordat is afgesproken dat in de ambtelijke samenwerking dezelfde lijn wordt gehanteerd, gelden de geleerde lessen ook voor de gemeente Beemster. Op een aantal aspecten is de uitvoering vrijwel gelijk, bijvoorbeeld bij het vluchtelingenwerk, kinderopvang en vroege voorschoolse educatie (VVE).

1. Evalueer en herijk het systeem

De werkwijze met het maatschappelijk beleidskader heeft tot veranderingen geleid bij de gesubsidieerde instellingen. Een nieuwe manier van werken vraagt om evaluatie en bijstelling. De rekenkamercommissie heeft aanbevolen duidelijk te maken op welke onderdelen de gemeente de regie weer neemt, welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden daarbij horen en dit te communiceren aan alle betrokkenen. Deze aanbeveling is opgesplitst in de volgende punten:

a) Geef helder aan op welke punten de gemeente de regie weer pakt

In de afgelopen jaren is op verschillende manieren de subsidieverlening aan maatschappelijke instellingen veranderd. Deze veranderingen hebben zowel betrekking op een cultuuromslag als op een effectievere manier van samenwerking. Het “van buiten naar binnen” werken is onder andere ingevuld door meer nadruk te leggen op het bezoeken van instellingen, gesprekken in de wijk en meelopen met de uitvoering. De hiermee opgedane kennis wordt inmiddels ook gebruikt om de afspraken over resultaten van de subsidiebestedingen explicieter te maken.

Bij een aantal subsidie ontvangende instellingen is gekozen voor een afbouw of stop van de subsidie (Streetcornerwork, SMD). Bij andere instellingen is gekozen voor (tijdelijke) uitbreiding (bijvoorbeeld meer inzet op preventie bij peuters vanuit Vroege Voorschoolse Educatie) en bij een aantal instellingen is er zowel gekozen voor afbouw van overheadkosten en uitbreiding van subsidie op uitvoeringsaspecten (Clup). De gemeente vraagt instellingen aan te sluiten bij ontwikkelingen die spelen in Purmerend, en indien nodig aanvullende subsidieverzoeken in te dienen, wanneer er kansen liggen om bepaalde problemen beter op te lossen.

De rekenkamercommissie constateert dat in de afgelopen jaren een evaluatieproces heeft plaatsgevonden waarin de winst van de samenwerking - tussen subsidiepartners onderling en die tussen subsidiepartners en de gemeente - het mede mogelijk maakt om de regierol weer op te pakken.

b) Maak afspraken met de raad over hoe hij kan sturen op de effecten

Ter uitvoering van het besluit van de gemeenteraad van Purmerend van 1 oktober 2015 is een werkgroep subsidiebeleid gestart. Deze werkgroep heeft het

subsidieverleningsproces onderzocht en nagedacht over de manier waarop de raad het subsidieverleningsproces kan bijsturen.

In de aansturing van gesubsidieerde instellingen staan de afspraken in de subsidiebeschikking centraal. Hierin wordt vastgelegd welke resultaten de gemeente verwacht voor de verleende subsidie. In de afgelopen jaren heeft er een ontwikkeling plaatsgevonden om de afspraken tussen subsidieverlener en –ontvanger scherper te krijgen.

Uitgangspunt van de Planning & Control (P&C) cyclus was om op basis van “tellen en vertellen” de raad te informeren over de mate van realisatie van doelen. Doordat effectindicatoren grotendeels zijn verdwenen uit de P&C documenten, vindt de controlerende taak voornamelijk plaats via het “vertellen”. Dit compliceert de controlerende taak van de raad, doordat minder helder is waar precies op gestuurd wordt. De werkgroep subsidiebeleid heeft nagedacht hoe met deze complexiteit omgegaan kan worden.

Op 28 maart 2017 is een memo aan de raad verzonden namens wethouder Tijmstra met een voorstel hoe de raad hier invulling aan kan geven. Op 29 juni 2017 heeft de raad hier tevens aanvullende afspraken over vastgesteld, waarbij een motie is aangenomen van VVD, D66, Ouderenpartij AOV Purmerend, Stadspartij, TROTS en Leefbaar Purmerend.

Een deel van deze motie heeft betrekking op het specifiekere geïnformeerd worden over de hoogte van subsidies aan instellingen. Deze informatie is deels beschikbaar via de [website](#) van de gemeente, maar hierbij staat niet de prestatie vermeld zoals deze in de beschikking aan de instelling wordt gevraagd. Raadsleden kunnen deze beschikking uiteraard wel opvragen, maar het had de gemeenteraad makkelijker kunnen worden gemaakt om geïnformeerd te worden.

Er hadden afgelopen jaren betere afspraken met de raad gemaakt moeten worden over het adequaat informeren over de hoogte van subsidies, de geleverde prestaties en/of effecten en het jaarlijks informeren over voorgenomen wijzigingen (boven een bepaald bedrag) in de hoogte van subsidies en bijbehorende prestaties. Er zijn nu nog geen afspraken over het actief informeren van de raad over voorgenomen wijzigingen in de hoogte van subsidies (of subsidieplafonds) of substantiële wijzigingen in de afspraken over geleverde prestaties.

De rekenkamercommissie constateert dat bovenstaande aanbeveling nu nog niet voldoende is opgevolgd.

c) **Afwegingen in het subsidieplafond**

De rekenkamercommissie heeft geadviseerd om de raad te informeren over de afwegingen die ten grondslag liggen aan de verdeling van de subsidiegelden over de beleidsvelden. Op dit moment ligt op basis van de hierboven genoemde memo van maart 2017 en de afspraken in de raad van juni 2017 een plan hoe deze afweging plaats gaat vinden. Voor deze aanbeveling geldt eveneens dat het proces hoe deze afwegingen door de gemeenteraad gemaakt gaan worden steviger ingericht moet worden. De raad moet zich hierbij adequaat kunnen laten informeren over de hoogte van specifieke subsidieplafonds en de hieraan gekoppelde tegenprestaties.

In lijn met de vorige aanbeveling constateert de rekenkamercommissie dat deze aanbeveling nu nog niet volledig is opgevolgd.

d) **Afwegen van het publiek belang hoort thuis in de raad**

De constatering dat de gemeente teveel was doorgeschoten in het delegeren van de integrale belangenafweging aan maatschappelijke instellingen was al voor het verschijnen van het betreffende rapport aanleiding voor aanpassingen in het proces. Het “van buiten naar binnen werken” heeft geleid tot betere kennis van wat maatschappelijke organisaties doen in de wijken. Om de vele maatschappelijke instellingen die Purmerend rijk is effectief aan te sturen en mee samen te werken, is het van groot belang om te weten wat er speelt. De cultuurverandering die het “van buiten naar binnen” werken met zich meebrengt heeft hier positief aan bijgedragen. Deze kennis maakt het mogelijk beter te sturen en ook meer de regie te pakken.

De uitdaging om de gemeenteraad bij deze afweging te betrekken is opgepakt door de werkgroep subsidiebeleid, wat onder andere heeft geresulteerd in het onder punt b genoemde memo en de samenhangende besluitvorming. De rekenkamercommissie constateert dat de raad hiermee gekozen heeft voor een model waarin de afweging van het publieke belang een plek krijgt.

e) **Behalen van maatschappelijke opgaven heeft breder pallet organisaties dan alleen gesubsidieerde instellingen**

In de afgelopen jaren is uitvoering gegeven aan het intensiever betrekken van de activiteiten binnen het maatschappelijk beleidskader van andere partijen (aanbieders) en betrokkenen dan alleen subsidieontvangers. In de uitvoering wordt de nadruk gelegd op het weten wat er speelt in de buurt, in welke mate bewoners tevreden zijn en welke initiatieven of andere organisaties betrokken kunnen worden.

2. Innovatiekracht wordt sterker door weglaten van bezuinigingsdoelstelling

De rekenkamercommissie heeft geadviseerd om, bij toekomstige trajecten waar zo grootschalig wordt ingezet op het innovatievermogen van het maatschappelijk middenveld, de bezuinigingsdoelstellingen los te koppelen van de inhoudelijke doelstellingen. De rekenkamercommissie constateert dat bij verschillende aanbieders kritisch is gekeken naar het aanbod en gezocht is naar manieren om taken effectiever en efficiënter in te vullen. Een voorbeeld hiervan is het overhevelen van taken naar Clup, nadat een eerdere bezuinigingsronde op overheadkosten bij Clup was afgerond.

Hiermee is invulling gegeven aan de aanbeveling van de rekenkamercommissie om verschillende interventies volgtijdelijk te laten plaatsvinden.

